Торгівля, інвестиції та міжурядові проєкти

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Масштаб економічних відносин

Після 1990 року торгівля стрімко зростала. Двостороння торгівля збільшилася з 8,154 млрд доларів США 1998 року до 10,821 млрд доларів США 2000 року.[1] До 2009 року вона досягла 75,1 млрд сінгапурських доларів. З 2013 року Китай — найбільший партнер Сінгапуру в торгівлі товарами: 2023 року на нього припадало 13,9 % загальної товарної торгівлі Сінгапуру. За той самий період Сінгапур був найбільшим іноземним інвестором Китаю за обсягом інвестиційних потоків, а Китай з 2007 року є головним напрямом інвестицій Сінгапуру.[2]

Ці цифри треба читати уважно. Значна частина інвестицій, зафіксованих як сінгапурські, — це капітал, який інвестори з інших країн спрямовують через сінгапурські холдингові компанії. Серед них багатонаціональні групи, що використовують місто як регіональний казначейський центр, і

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

фонди, які об'єднують капітал із багатьох країн. Тож статус Сінгапуру як найбільшого іноземного інвестора Китаю відображає його роль фінансового посередника не менше, ніж статки його власних резидентів. Те саме діє і в зворотному напрямі: китайські інвестиції в Південно-Східну Азію часто проходять через сінгапурські структури.

Угода про вільну торгівлю та її оновлення

Правова основа економічних відносин — Угода про вільну торгівлю між Китаєм і Сінгапуром (CSFTA), що набула чинності 1 січня 2009 року. Переговори про її оновлення розпочали після державного візиту голови КНР Сі Цзіньпіна 2015 року і завершили в листопаді 2018 року. Перший протокол про оновлення підписали того ж місяця під час офіційного візиту прем'єра Лі Кецяна.[3]

Протокол про подальше оновлення, підписаний у грудні 2023 року, набув чинності 31 грудня 2024 року. Завдяки йому угода стала першою угодою Китаю про вільну торгівлю з азійською країною, у якій зобов'язання щодо послуг та інвестицій сформульовано за методом негативного переліку: усі сектори відкриті, якщо їх прямо не виключено. На сінгапурських інвесторів більше не поширюються обмеження іноземної частки в капіталі у 22 секторах, серед них будівництво, роздрібна й оптова торгівля, архітектура та містобудування, технічні випробування і лізинг.[4] Для фінансових установ протокол важливий насамперед сигналом, який він подає, і лише меншою мірою прямими поступками. Сінгапур став першим азійським партнером, щодо якого Китай застосував цей договірний метод, і це підтверджує роль міста як випробувального майданчика для китайського відкриття.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Сучжоу, Тяньцзінь і Чунцін

Найхарактерніша риса цих відносин — міжурядовий проєкт. Китайсько-сінгапурський Сучжоуський індустріальний парк започаткували 26 лютого 1994 року, коли віцепрем'єр Лі Ланьцін (Li Lanqing) і старший міністр Лі Куан Ю підписали угоду про його спільний розвиток. Парк займає 278 квадратних кілометрів, з яких 80 квадратних кілометрів становить зона китайсько-сінгапурської співпраці.[5] Ідея полягала в тому, щоб передати китайському місту сінгапурське «програмне забезпечення» — методи планування, адміністрування та залучення інвестицій, напрацьовані в промисловій зоні Джуронг.

Перші роки були важкими. Спочатку пов'язаним із державою сінгапурським компаніям належало 65 % компанії-девелопера, тоді як влада Сучжоу просувала власну конкурентну промислову зону. 1999 року Сінгапур зменшив свою частку до 35 %, щоб місцевий уряд був безпосередньо зацікавлений в успіху парку. Перший прибуток, 3,8 млн доларів США, парк отримав за перші десять місяців 2001 року. 2019 року його економічний виробіток сягнув 274 млрд юанів.[6] Урок, який Сінгапур застосував до пізніших проєктів, такий: передавання інституційних знань працює лише тоді, коли місцеві інтереси з ним узгоджено.

Другим проєктом стало Китайсько-сінгапурське Тяньцзіньське екоміcто, рамкову угоду про яке прем'єр-міністр Лі Сянь Лун і прем'єр Вень Цзябао (Wen Jiabao) підписали 18 листопада 2007 року. Воно займає 30 квадратних кілометрів і було розраховане на 350 000 мешканців до 2020 року. 2019 року його населення становило близько 100 000 осіб, що свідчить: планування екоміст просувалося повільніше, ніж промисловий розвиток.[7]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Третій проєкт, Китайсько-сінгапурська (Чунцінська) демонстраційна ініціатива зі стратегічної взаємопов'язаності, започаткований 2015 року, зосереджений на фінансах, авіації, логістиці та інформаційних технологіях.[8] На відміну від Сучжоу і Тяньцзіня, він не має фіксованої території. Його мета — пов'язати західний Китай із Південно-Східною Азією та ринками капіталу Сінгапуру. Найпомітніший результат — Новий міжнародний сухопутно-морський торговельний коридор, що веде залізницею з Чунціна до портів затоки Бейбу в Гуансі, як-от Ціньчжоу, а далі морем до Сінгапуру й інших напрямків. До вересня 2019 року коридор був пов'язаний зі 190 портами в 90 країнах.[9]

Фінансова співпраця та юань

Урядові проєкти стали інструментами фінансової співпраці. 8 лютого 2013 року Народний банк Китаю призначив сінгапурську філію Industrial and Commercial Bank of China кліринговим банком для юаня.[10] Після того як MAS і Народний банк Китаю на початку того самого року розширили двосторонню угоду про валютний своп, у травні 2013 року в Сінгапурі запрацювали функції клірингу юаня. На засіданні Спільної ради 22 жовтня 2013 року Китай поширив на Сінгапур свою програму RMB Qualified Foreign Institutional Investor (RQFII) з квотою 50 млрд юанів. Сторони також домовилися про пряму торгівлю юанем і сінгапурським доларом та про дослідження можливостей транскордонних потоків юаня із Сучжоу і Тяньцзінем.[11]

Через два роки, 9 листопада 2015 року, квоту подвоїли до 100 млрд юанів. Чунцін отримав ті самі транскордонні заходи щодо юаня, що й Сучжоу і Тяньцзінь: сінгапурські банки могли кредитувати чунцінські компанії в юанях, а ці компанії —

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

випускати в Сінгапурі облігації в юанях і репатріювати виручку. MAS і Комісія з регулювання ринку цінних паперів Китаю (CSRC) домовилися про регулярний діалог на високому рівні та про вивчення спільних продуктів, зокрема продуктів на підтримку ініціативи «Пояс і шлях».[12] Завдяки цим заходам Сінгапур став одним із головних офшорних центрів юаня поза Гонконгом, і ця роль спирається на його торгівлю з Китаєм і присутність китайських банків.

Примітки

1. Wikipedia, “China–Singapore relations” (дата звернення: листопад 2026 р.): обсяг торгівлі 8,154 млрд доларів США 1998 року, 8,56 млрд доларів США 1999 року і 10,821 млрд доларів США 2000 року; 75,1 млрд SGD 2009 року. ↩
2. Rajah & Tann Singapore, “Commencement of China-Singapore FTA Further Upgrade Protocol w.e.f. 31 Dec 2024”, 9 січня 2025 р. (sg.rajahtannasia.com): Китай — найбільший партнер Сінгапуру в товарній торгівлі з 2013 року, 2023 року на нього припадало 13,9 % загальної товарної торгівлі; Сінгапур — найбільший іноземний інвестор Китаю за обсягом інвестиційних потоків з 2013 року; Китай — головний напрям інвестицій Сінгапуру з 2007 року. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, сторінка країни “People's Republic of China” (дата звернення: листопад 2026 р.): Китай — найбільший торговельний партнер з 2013 року. ↩
3. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, сторінка країни “People's Republic of China” (дата звернення: листопад 2026 р.): CSFTA чинна з 1 січня 2009 року; переговори про оновлення розпочато після державного візиту Сі 2015 року і завершено в листопаді 2018 року; Upgrade Protocol підписано під час

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

офіційного візиту прем'єра Лі Кецяна в листопаді 2018 року. ↩

4. Rajah & Tann Singapore, "Commencement of China-Singapore FTA Further Upgrade Protocol", 9 січня 2025 р.: протокол підписано в грудні 2023 року, чинний з 31 грудня 2024 року; CSFTA стає "China's first FTA with an Asian country where commitments for services and investment are done through the negative list approach"; короткий негативний перелік галузей, закритих для іноземних інвесторів; скасування обмежень іноземної частки в капіталі у 22 секторах, зокрема будівництві, роздрібній та оптовій торгівлі, архітектурі та містобудуванні, технічних випробуваннях, оренді та лізингу. ↩

5. Wikipedia, "Suzhou Industrial Park" (дата звернення: листопад 2026 р.): започатковано 26 лютого 1994 року підписанням угоди про спільний розвиток віцепрем'єром Li Lanqing і Lee Kuan Yew; загалом 278 км², зона співпраці — 80 км². ↩

6. Wikipedia, "Suzhou Industrial Park" (дата звернення: листопад 2026 р.): початковий розподіл часток — 65 % у сінгапурських і 35 % у китайських державних підприємств; 1999 року Сінгапур зменшив свою частку до 35 %; перший прибуток 3,8 млн доларів США за перші десять місяців 2001 року; ВВП 274 млрд юанів і податкові надходження 37 млрд юанів 2019 року. ↩

7. Wikipedia, "Sino-Singapore Tianjin Eco-city" (дата звернення: листопад 2026 р.): рамкову угоду підписали 18 листопада 2007 року Lee Hsien Loong і Wen Jiabao; площа 30 км²; цільовий показник 350 000 мешканців до 2020 року; населення близько 100 000 осіб у квітні 2019 року за даними China Daily. ↩

8. China-Singapore (Chongqing) Demonstration Initiative on Strategic Connectivity, започаткована під час державного візиту Сі

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Цзіньпіна до Сінгапуру в листопаді 2015 року, з чотирма пріоритетними секторами (фінансові послуги, авіація, транспорт і логістика, інформаційно-комунікаційні технології). ↩

9. Wikipedia, "New International Land-Sea Trade Corridor" (дата звернення: листопад 2026 р.): залізничне сполучення з Чунціна до портів затоки Бейбу, як-от Ціньчжоу, і далі морем; Сінгапур — співпартнер у міжурядовій рамці China-Singapore (Chongqing) Demonstration Initiative on Strategic Connectivity; за даними Сіньхуа, станом на вересень 2019 року — сполучення зі 190 портами в 90 країнах. ↩

10. Wikipedia, "Internationalization of the renminbi" (дата звернення: листопад 2026 р.): "Singapore followed with the designation of ICBC as a clearing bank in 2013"; таблиця призначень клірингових банків: сінгапурська філія ICBC, 8 лютого 2013 р. ↩

11. Monetary Authority of Singapore, "New Initiatives to Strengthen China-Singapore Financial Cooperation", медіареліз, 22 жовтня 2013 р.: програму RQFII поширено на Сінгапур із загальною квотою 50 млрд RMB; пряма торгівля китайським юанем і сінгапурським доларом; розширена двостороння угода про своп "paved the way for the launch of RMB clearing functions in Singapore in May this year"; нові заходи щодо транскордонних потоків RMB із Suzhou Industrial Park і Tianjin Eco-City перебувають на вивченні. ↩

12. Monetary Authority of Singapore, "Cross-border RMB Flows and Capital Market Connectivity between China and Singapore to Strengthen", медіареліз, 9 листопада 2015 р.: на Чунцін поширено заходи, що застосовувалися до Сучжоу і Тяньцзіня; сінгапурські банки можуть кредитувати чунцінські компанії в RMB, а ті можуть випускати в Сінгапурі облігації в RMB і "fully repatriate

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

the proceeds"; квоту RQFII подвоєно з 50 до 100 млрд RMB; угоду про своп, підписану в березні 2013 року, буде поновлено; діалог MAS і CSRC; спільні продукти, зокрема на підтримку ініціативи One-Belt-One-Road. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com